

Úvod do předmětu

„Hotel je jako divadlo. Generální manažer vystoupí na jeviště každé ráno, hned jak přijede do hotelu, a zůstává na něm dokud neodejde večer domů. Všichni zaměstnanci hotelu, ale především ti, kteří jsou v přímém kontaktu s hostem jsou herci – musí, tak jako v divadle, být kreativní a profesionální a být pyšni na to, co vytvářejí. Generální ředitel musí skrýt své skutečné city, když vystoupí na jeviště, aby zahrál svůj part. Jak divadlo, tak i hotel mají kouzelnou atmosféru, jen si musíte uvědomit i nutnost vydělávat peníze. Je to jako s hraním – když to jednou člověk vyzkouší, nemůže odejít. Hotel – to je láska na celý život.“¹

- Hotel je specifický druh podniku a lidé v něm pracující tvoří jakousi pomyslnou rodinu „pracovní tým“, na němž záleží úspěch a prestiž hotelu. Stačí neprofesionální chování jediného zaměstnance, které vrhne špatné světlo na celý podnik, a host už se do daného zařízení víckrát nevrátí.
- Přestože je práce ve službách, kam spadá i hotelnictví, velmi náročná, protože se jedná o práci lidí s lidmi, můžeme zařadit terciární sektor počtem zaměstnávaných lidí na první místo před sektor primární a sekundární.
- Lidé už do pradávna toužili poznávat a dobývat nová území a při těchto cestách potřebovali někde přenocovat. Nejprve využívali pohostinnosti obyčejných lidí, či mnichů v kláštorech, později začaly vznikat pro tyto účely hostely, jakožto první účelně vybudovaná ubytovací zařízení. Ruku v ruce s vědecko-technickým pokrokem, který poskytoval nové možnosti cestování, se rozvíjelo i hotelnictví.
- V dnešní době se stalo dobře prosperujícím oborem, ve kterém podniká i mnoho občanů naší republiky. Při silné konkurenci a stále se zvyšujícím nárokům zákazníků však podnikání v hotelnictví není zas tak snadné. Přináší s sebou plno překážek, ať již při samotné stavbě objektu, kdy musí být dodrženy nejrůznější bezpečnostní a hygienické předpisy, tak při provozu v podobě daňového zatížení podniku, mizivé možnosti získat úvěr od banky pro střední a malé podnikatele, či nevyhovujících zákonných podmínek pro podnikání.

¹ KIRÁL'OVÁ, A. *Marketing hotelových služeb*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2002, str. 9

1 Historie a současnost oboru hotelnictví

1.1 Pojem hotelnictví

Pojem hotelnictví podle Slovníku spisovného jazyka českého Akademie věd z roku 1971 vyjadřuje organizaci a činnost hotelů. Slovo je odvozené od slova **hotel**, které můžeme definovat několika způsoby. Za prvé vyjadřuje **podnik poskytující přechodné ubytování lidem zdržujícím se mimo domov, který nabízí většinou také stravování** a občerstvení. Druhý význam slova hotel nalezneme ve spojení se šlechtickým palácem vévody, kardinála nebo městskou radnicí. Toto české slovo odvozené **od francouzského hote a z latinského hospitem vyjadřuje také osobu poskytující někomu pohostinství nebo přístřeší.**

Slova hotel a hotelnictví můžeme označit jako mnohovýznamová nejen v českém jazyce, ale i v ostatních jazycích, kde mají stejný nebo podobný význam. Slova **Gasthaus nebo Herberg** jsou známé již od středověku, v angličtině se dodnes užívá pro vyjádření hotelu výraz **Inn**. V českých zemích byl hotel označován pojmem formanka. Samotné slovo hotel si Evropané osvojili teprve začátkem 19. století.²

1.2 Historie oboru hotelnictví

1.2.1 Starověk

Touha poznávat nové kraje, neustále zvětšovat své impérium či pouhá snaha o zajištění obživy pro svoji rodinu, to a mnohé jiné byly důvody, proč lidé již ve středověku začali cestovat. Jak jsem naznačila lidé podnikali **hlavně cesty obchodní, diplomatické a vojenské. První zmínky o cestovatelích pocházejí z roku 2000 př. n. l. z doby rozvoje městských států v Mezopotámii.** Mezi těmito městskými státy vznikaly udržované cesty, podél nichž se budovaly **stanice, které sloužily k občerstvení či odpočinku cestovatele.**

Jistě všichni znáte principy Chamurapiho zákoníku „oko za oko, zub za zub“, málokdo už ale ví, že tento **babylonský král do svého 1. zákoníku zahrnul také předpisy pro ubytovací stanice, prosazoval tresty za neoprávněné zvyšování cen a lpěl na odvádění daní a nevěstků.**

² ČURDA, D. Stručné dějiny oborů. Potravinářství, hotelnictví. 1. vyd. Praha: Scientia, 2004, str. 20

Z této doby nepochází mnoho zmínek o ubytovacích možnostech **ve starém Egyptě**. Vysvětlení je jednoduché, lidé v té době neměli možnost cestovat, neboť mnohdy i celý svůj život byli nuceni pracovat na stavbách věhlasných pyramid. **Cestovali pouze faraónovi úředníci, nebo správci statků, kteří pro přenocování využívali pohostinnosti lidí stejné úrovně**. Vzácně najdeme v papyrusech záznamy o tzv. domech piva, které představovaly kombinaci hostince a veřejného domu.

1.2.2 Řecko

Spolu s **řecko-římským rozvojem v 8. století př. n. l. nastal velký pohyb obyvatel**. Mezi Řeky kolonizovanými městy na pobřeží Malé Asie, na pevninském i ostrovním Řecku, či Sicílii až k dnešní Marseille probíhaly čilé obchodní styky. Avšak **prvním vzdělaným cestovatelem, který podnikal své výpravy především za poznáním, byl otec dějepisu, Řek Herodotos (5. století př. n. l.)**. Díky jeho popisu cizích zemí, obyvatel a zážitků **vyvolal u lidí velkou touhu také tyto místa spatřit**. Jednalo se především o poutní cesty, při kterých navštěvovali sochu Dia v Olympii, Kolos na ostrově Rhodos, či maják na ostrově Faros. **Největší přesuny obyvatel však nastávaly v době olympijských her**.

Ve starověku nalezneme také **zmínky o výletních lodích**, jež se podobaly dnešním plovoucím hotelům. Takovouto jachtu s názvem Filopatra vlastnil i egyptský král Ptolemaia IV.. Jeho loď se pyšnila jídelnami, ložnicemi, kolonádou na palubě a jeskyněmi v podpalubí.

Ubytování a stravování představovalo pro běžné občany velký problém. Lidé se museli spokojit s ubytováním u soukromých osob, jež jim zaručovaly tehdejší dobré mravy. O století později, tj. **v 7. století př. n. l. se při hlavních cestách začaly objevovat hostince**, jež **poskytovaly** hostům i s povozy jak **stravu, tak i ubytování**. Špatnou pověst oproti tomu měly nužné krčmy v přístavech. V této době jsou významné osoby Řecka ubytovávány u předních občanů města.

„Zájezdni hostince byly vesměs prosté přízemní nebo někdy jednopatrové domy se širokým vjezdem uprostřed pro vozy cestujících. Pro koně nebo muly sloužila stáj na kraji stavení. Cestující dostal malý pokojík na vnitřní straně budovy. Ve frontě do ulice bývala hostinská místnost, kde se často vařilo. Noclehy nebyly zvláště pohodlné nebo

přepychové. Zařízení pokojíku tvořila jen postel, lucerna a výjimečně nočník. Závora na dveřích zajišťovala cestujícímu pocit nočního klidu.“³

„V 5. století př. n. l. v důsledku rozvoje obchodu sílil cestovní ruch, vznikala proto nový typ pohostinských domů, kde byla cestujícím mimo běžných služeb poskytována možnost zábavy. V té době také vznikaly první herny. **Hostinská činnost byla povolena každému, ale již tehdy vznikala různá omezení (stanovení zavírací doby, zákaz čepování vína v určitých dnech, používání odměrek atd.).**“⁴

V klasickém Řecku vznikala tzv. **pandokeia**, tzn. velké společné ubytovny, které poskytovaly většinou pouze přístřeší, ostatní služby museli cestující hledat ve městě.

1.2.3 Řím

Římané již od 3. století př. n. l. budovali dokonalou silniční síť. Na základě nařízení císaře Augusta byly pro potřebu státní správy stavěny podél hlavních cest **poštovní stanice ve vzdálenosti 37 km, jež poskytovaly ubytování a občerstvení.**

Pro ostatní cestující byly budovány zájezdní hostince před branou každého většího města. Měly však nepříliš dobrou pověst, kterou si získaly hlavně díky špíně, nepoctivosti majitelů a provozování hazardních her (především kostky) v jejich prostorách. Personál tvořili jak otroci, svobodní zaměstnanci tak i ženy. Největší koncentrace hostinců byla před branami Říma, neboť **tamní nařízení zakazovalo cizinci průjezd městem po západu slunce. Ceny za ubytování v těchto hostincích nebyly příliš vysoké, neboť se předpokládalo, že hosté využijí i další nabízené služby.** Např. v Pompejích, tehdy provinčním městě, bylo podél cesty v délce 700 metrů dvacet různých hostinců. Pozn.: Vytvářet vyšší standardy pro movité hosty by se stejně nevyplatilo, poněvadž bohatší Římané využívali při svých cestách hostinného přátelství a poskytovali si vzájemně ubytování a zaopatření i pro rodinné příslušníky.

Pohostinské podniky již měly svá jména a vývěsní štíty a nabízely odpočinek a občerstvení **pomocí lákavých nápisů, které nezaostávaly za současnou reklamou,** např. *Tady Vám Merkur nabízí zisk, Apollo zdraví, Septumanus (hospodský) ubytování a stravu. Kdo se tu zastaví, tomu bude líp.* Hostince nesly i výmluvné názvy: U čtyř sester, U Iva apod. **Postupně bylo zavedeno placení daní, zákony proti opilství a rvačkám i zákaz některých her.**

³ ČURDA, D. Stručné dějiny oborů. Potravinářství, hotelnictví. 1. vyd. Praha: Scientia, 2004, str. 22

⁴ SALAČ, G. Stolničení. 2.vyd. – dotisk. Praha: Fortuna, 2004, str. 13

Cestovali nejen obchodníci a úředníci ale i tzv. „1.cestovatelé“, jež putovali do Athén, chrámu vzdělanosti, jelikož pobývat alespoň část svého života v tomto městě patřilo k výchově mladých Římanů. Ti si také z těchto cest pořizovali **záznamy v podobě cestopisů. Můžeme tu narazit mimo jiné i na itinerář, pomůcka cestovatelů, která poskytovala údaje o silnicích, vzdálenostech, stanicích, ubytovacích a stravovacích možnostech.**

1.2.4 Středověk

Po rozdělení a rozpadu římské říše ve 4. a 5. st. n. l. zanikl původní význam římských komunikací a následně v důsledku velkého přesunu obyvatel dochází k devastaci silnic. Do 9. století n. l. se o ně nikdo nestaral. **Důvody k cestování byly zejména politicko-náboženské.** Každý věřící by měl prý alespoň jedenkrát v životě podniknout pouť do svaté země Palestiny.

V **10. stol. se šíří křesťanství**, zakládají se kláštery a na cesty se opět vydávají kupecké vozy i poutníci. **Kláštery byly zakresleny do map vedle hradů a měst. Při jejich stavbě se již pamatovalo na cestující, kteří zde budou ubytováni.** V oddělené části zvané „**hospitum**“ měli samostatné místnosti s postelemi. Kromě přenocování dostali i stravu.

1.2.5 Města

V průběhu **12. a 13. století byla hojně zakládána města**, vznikaly trhy a rozvíjel se i dálkový **obchod** mezi jednotlivými městy. Cestovali však pouze obyvatelé svobodných měst. Jelikož **kláštery praskaly ve švech**, využívali cestující **zájezdní hostince či kupecké dvory před branami měst, jež nabízely nocleh a stravu pro obchodníka i s doprovodem.** V této době ještě neexistovala kanalizace a tekoucí voda, ubytování tudíž nebylo žádným luxusem.

„**Městské hostince se dělily na panské, střední a zájezdní** a podle toho také měly **rozdílné ceny. Hostinským se mohl stát každý, kdo složil slib. Ten zavazoval k placení daní, dodržování pořádku a zavírací doby, přípravě dobrých jídel, dodržování měr, vah, cen apod.**“⁵

Cestování šlechtických a královských dvorů se potýkalo s velkými problémy. Malá města nedokázala zajistit odpovídající úroveň ubytování pro šlechtice a jejich početné doprovody. Proto si **řada panovníků po vzoru krále Karla IV. (strávil téměř polovinu života na cestách) zakoupila řadu měst, aby mohli přenocovávat při svých cestách na vlastním území.** Jednotliví dvořané s doprovodem si však ubytování zajišťovali a platili sami.

⁵ SALAČ, G. Stolničení. 2.vyd. – dotisk. Praha: Fortuna, 2004, str. 13

1.2.6 Renesance

K rozvoji cestování přispělo **objevení Ameriky Kryštofem Kolumbem v roce 1492 a také vynález knihtisku** díky němuž se rychleji šířily informace o dalekých zemích. Došlo i ke **zlepšení stavu cest** oproti středověku. Hojně se využívala lodní doprava. Cestování se stalo módou i zábavou, šlechtici cestovali za poznáním

Na **venkově stále nacházíme ubytovací zařízení typu zájezdního hostince** s velmi jednoduchým charakterem, bez kanalizace a tekoucí vody. **Města se potýkala s nedostatkem místa pro cestující, neboť hostince byly svojí velikostí srovnatelné s ostatními domy, proto v jedné posteli spaly dvě až tři osoby.** V této době sepsal Erasmus Rotterdamský pravidla chování pro osoby sdílející společný pokoj či postel v hostinci: *„Jestliže sdílíš postel s dalším nocležníkem, spi klidně nevrť se...., nejprve ulehá šlechtic, pak měšťan.... + řada podrobností o smrkání, chrápání...“*

1.2.7 Zrod hotelu

„I po celé **17. a 18. století se ubytovací standard zlepšoval jen pozvolna.** Přestože cestování začalo zaujímat významné místo v rodící se kosmopolitní společnosti, zůstávaly zájezdní a ubytovací hostince ještě hluboko do 19. století na nízké, v podstatě, na středověké úrovni. **Teprve na počátku 19. století v souvislosti s vybudováním základů silniční sítě a zavedením pravidelných poštovních a dostavníkových linek dochází, alespoň ve velkých městech, ke zlepšování poměrů.**“⁶

I přesto **kapacita tehdejších ubytovacích zařízení umožňovala poskytnout nocleh pouze pár desítkám cestujících. Až kolem poloviny 19. století se ve velkoměstech a lázeňských střediscích pomalu rodí typ hotelu, jak ho známe dnes, s oddělenou jídelnou.** Do té doby byla kuchyň spojená s šenkem,⁷ hosté seděli u jednoho stolu a podával se všem stejný pokrm, pouze umývárny byly samostatné, na venkově se hosté stále myli u studny.

„Potřeba společenského styku a zábavy, dostatek peněz a touha po poznání daly podnět ke **vzniku středisek zcela nového typu, jako jsou kavárny, cukrárny, bary, vinárny, herny, restaurace, specializované jídelny, samoobsluhy a výletní restaurace.**“⁸

Vznik klasického typu hotelu zapříčinila dynamicky se rozvíjející železniční doprava, která až desetinásobně zrychlila cestování a umožnila tak lidem pobývat

⁶ ČURDA, D. Stručné dějiny oborů. Potravinářství, hotelnictví. 1. vyd. Praha: Scientia, 2004, str. 28

⁷ šenk = výčep

⁸ SALAČ, G. Stolničení. 2.vyd. – dotisk. Praha: Fortuna, 2004, str. 14

i několik dní mimo domov. **Na evropském kontinentu, ve druhé polovině 19. století, zůstávalo cestování spojené s ubytováním převážně výsadou obchodníků a zámožných vrstev.**

Zcela **odlišná situace byla ve Spojených státech**, neboť sem proudily davy přistěhovalců, kteří se potřebovali často i na delší dobu ubytovat. Proto se **ve velkých městech východního i západního pobřeží začaly stavět ohromné budovy s několika stovkami pokojů, v jejichž prostorách se také nacházela restaurace, kadeřnictví, krejčovství a jiné služby.**

Zakládaly se **společnosti, které vlastnily i více hotelů najednou**, tudíž vznikly první **náznaky hotelové sítě**. Oblibu získávají také penziony, restaurační či spací vagóny.

Oproti tomu v **Evropě** se vývoj ubíral odlišným směrem. **Velké hotely vznikaly až v poslední čtvrtině 19. století, a to v blízkosti železničních nádraží ve středu velkoměst.** **Důraz** se začal klást také na **hygienu**, na jejíž dodržování dohlížely městské a živnostenské úřady. Provozování ubytovacího zařízení byla v této době živnost koncesovaná, jejímiž držiteli byly pouze osoby mravně a odborně způsobilé. **V úředních věstnících se objevují požadavky na personál a jeho způsobilost. I skladba nápojů podléhala schválení.**

Hotely se členily do třech tříd a od roku 1900 se stávaly centrem společenského života. Architektonické ztvárnění hotelů této doby bylo podobné secesním nádražím či barokním palácovým stavbám. **Čím dál větší význam získává gastronomie**, především donáška a servis pokrmů hostům přímo na pokoji. V kuchyních se zaměstnávají věhlasní kuchaři.

V roce **1900 byl také poprvé vydán francouzský průvodce společnosti Michelin**, který **hodnotí úroveň hotelových služeb** a přiděluje jednotlivým ubytovacím zařízením hvězdičky. **Po první světové válce začal vycházet pravidelně a také díky němu se hoteliéři dokáží vybičovat k lepším výkonům.** Na jeho tradici navázala řada **národních průvodců.**

Po druhé světové válce cestují stovky milionů lidí a podnikají převážně obchodní cesty, cesty za poznáním či jsou účastníky kongresové turistiky. Roste počet příjezdů i výjezdů a samozřejmě také rostou tržby z cestovního ruchu. Vzniká spousta organizací cestovního ruchu a hotelnictví, která chtějí hájit práva svých členů. V České republice to jsou např. Asociace hotelů a restaurací, Sdružení cestovních kanceláří nebo Svaz obchodu a cestovního ruchu ČR a v neposlední řadě i Ministerstvo pro místní rozvoj a agentura Czechtourism.

Koncem 20. století už nejsou hotely jen výsadou center velkoměst, staví se v horách, při mořském pobřeží, na venkově či v blízkosti nějaké přírodní, kulturní nebo historické atraktivity.

1.3 Historie českého hotelnictví

Tradice českého pohostinství se u nás datuje od rozdělení Rakouska v r. 1918. Pohostinské služby byly v té době na velmi vysoké úrovni. Po 1. světové válce se začalo rozvíjet i soukromé podnikání. Pracovní podmínky však v mnohých případech nebyly přívětivé, a proto řada našich odborníků odcházela za prací do ciziny.

Po získání samostatnosti hraje významnou roli v českém pohostinství lázeňství. Mimo starých lázeňských míst se budují nové, jež plní i účel společensko-zábavní. Druhá světová válka a následné politické i hospodářské změny zapříčinily dlouhodobou krizi v oboru pohostinství. V roce 1948 pak dochází k likvidaci soukromého podnikání. Znárodnování podniků vedlo také ke značnému omezení počtu provozoven. Jediným kladen v tomto období byly nízké ceny.

„Organizace socialistického pohostinství prošla řadou změn. V posledním období bylo pohostinství organizačně rozděleno do několika gigantických celků, z nichž nejvýznamnější byly Interhotely se sítí provozoven pro zahraniční hosty“⁹ Tento podnik byl do roku 1990 největším svého druhu v Československé republice a správně patřil pod CK ČEDOK, která byla řízena ministerstvem obchodu. Podnik Interhotely disponoval celkem 10 hotely, z toho jich bylo sedm v České republice a tři na Slovensku.

„V České republice to byly:

- IH Praha, IH Karlovy Vary, IH České Budějovice, IH Liberec, IH Krkonoše (sídlo ve Vrchlabí), IH Brno, IH Ostrava

Na Slovensku:

- IH Bratislava, IH Ružomberok, IH Tatry se sídlem ve Starém Smokovci

V roce 1989 se osamostatnily 3 slovenské hotely, v roce 1990 se pak osamostatnily zbývající Interhotely v České republice, ze kterých se staly samostatné

⁹ SALAČ, G. Stolničení. 2.vyd. – dotisk. Praha: Fortuna, 2004, str. 15

státní podniky. Jestliže tedy v této době byl světový trend v koncentraci do hotelových společností – u nás byl vývoj zcela opačný.¹⁰

1.4 Současnost hotelnictví

V současnosti je hotelnictví v České republice na vyspělé úrovni, jedná se o **dynamicky se rozvíjející obor**, který každým rokem svými příjmy více přispívá do státního rozpočtu. **Podmínky pro podnikání v této oblasti jsou upraveny celou řadou právních předpisů, které se zabývají jak požadavky na dispoziční řešení objektu, tak osobou provozovatele a samotným provozem podniku.** Vyhláška 137/98 Sb. O obecných technických požadavcích na výstavbu například rozděluje ubytovací zařízení podle druhů takto:

„1. **hotel** je ubytovací zařízení s nejméně 10 pokoji pro hosty, vybavené pro poskytování přechodného ubytování a služby s tím spojené (zejména stravovací); hotely se člení do pěti tříd; hotel garní má vybavení jen pro omezený rozsah stravování (nejméně snídaně) a člení se do čtyř tříd

2. **motel** je ubytovací zařízení s nejméně 10 pokoji pro hosty, poskytující přechodné ubytování a služby s tím spojené pro motoristy a člení se do čtyř tříd

3. **penzion** je ubytovací zařízení s nejméně pěti pokoji, s omezeným rozsahem společenských a doplňkových služeb, avšak s ubytovacími službami srovnatelnými s hotelem, a člení se do čtyř tříd

4. **ostatní ubytovací zařízení** jsou turistické ubytovny, kempy a skupiny chat (bungalovů), popřípadě kulturní nebo památkové objekty využívané pro přechodné ubytování¹¹

Podle novely živnostenského zákona č. 356/199 **musí být také provozovna určena pro prodej zboží nebo poskytování služeb spotřebitelům trvale a zvenčí viditelně označena jak kategorií tak třídou ubytovacího zařízení poskytujícího přechodné ubytování.**

Členění ubytovacích zařízení do jednotlivých tříd se poprvé v naší republice objevilo již v roce 1939. Od té doby prošlo mnoha změnami. Avšak od roku 1994 už neplatí povinná klasifikace pro tyto podniky, nicméně Asociace hotelů a restaurací ČR pro jednotlivá období vytvářejí **dobrovolnou jednotnou klasifikaci ubytovacích zařízení**, jež

¹⁰ INDROVÁ, J. *Hotelový management*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická, 1996, str. 8

¹¹ BERÁNEK, J. *Provozujeme pohostinství a ubytování*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2004, str. 12

stanovuje minimální požadavky, které musí ubytovací zařízení splnit, aby byly zařazeny do příslušné třídy. Současná klasifikace je platná na období 2006-2009.

Podle mezinárodní klasifikace se ubytovací zařízení dělí do následujících 5 tříd:

*	Tourist
**	Economy
***	Standard
****	First Class
*****	Luxury

Ubytovacím zařízením kategorie typu hotel garni, penzion a motel mohou být přiděleny maximálně čtyři hvězdičky.

Provozovatelé v naší republice si zařazení provozovny do kategorií a tříd provádějí sami podle svého uvážení. Pokud však ubytovací zařízení získá osvědčení o jednotné oficiální klasifikaci od AHR, tak toto zařízení bude zdarma propagováno agenturou Czechtourism, která spadá pod Ministerstvo pro místní rozvoj a jejím hlavním úkolem je propagace České republiky v zahraničí.

Pozitivně ovlivnilo obor hotelnictví a cestovního ruchu také **členství České republiky v Evropské unii**. Jelikož jsme součástí Schengenského prostoru, při přecházení hranic členských států odpadají pasové a celní kontroly, čímž se značně zrychlí pohyb osob. Při cestě po členských zemích EU také není stanovena výše kapitálu, který smíme převážet. Avšak členství v Evropské unii pro Českou republiku neznamena jen samé výhody, nese s sebou i řadu povinností. Na základě Směrnice 93/43/EHS Rady ze 14. června 1993 jsme začlenili do vyhlášky Ministerstva zdravotnictví 137/2004 Sb. o hygienických požadavcích na stravovací služby a o zásadách osobní a provozní hygieny při činnostech epidemiologicky závažných povinnost zavedení kritických bodů **HACCP** pro všechny provozovatele služeb společného stravování. Tento systém má zvýšit bezpečnost při skladování, přípravě a výdeji pokrmů a nabyl účinnosti 1. 5. 2004.

V České republice proto také existuje **několik profesních sdružení**, která hájí zájmy podnikatelů v oboru hotelnictví a gastronomie, informuje je o nových zákonech, nebo jejich připravovaných verzích a tyto sdružení se mohou podílet i na tvorbě některých zákonů. Dvě dominantní profesní sdružení byly HO.RE.KA ČR Sdružení podnikatelů v pohostinství a cestovním ruchu spolu s Národní federací hotelů a restaurací České republiky, jejich sloučením vznikla 25. 10. 2006 **Asociace hotelů a restaurací České republiky**. Členství v asociaci je výhodné, neboť ta svým členům poskytuje různé výhody, např. sleva při

zavádění systému HACCP, sleva na poplatcích autorských odměn či již výše zmiňovanou možnost jednotné klasifikace.

Každoročně pořádané kongresy, konference, výstavy či veletrhy týkající se oboru hotelnictví se těší v současné době velké prestiži. Ať se jedná o mezinárodní či národní akci vždy je to velká společenská událost, mezi tradiční akce patří pravidelná konference Asociace hotelů a restaurací, kde se hovoří například i o nejnovějších trendech v oboru. K těm patří zejména v poslední době design hotely a slučování hotelů do velkých hotelových řetězců. Největším hotelovým řetězcem v České republice je Orea hotels.

Ubytovací zařízení se mohou do řetězců zapojit různými způsoby, a to například smlouvou o managementu či franchisingem. V případě smlouvy o managementu si majitel hotelu najme společnost poskytující smlouvu o managementu, aby řídila jeho podnik. Naopak u franchisingu majitel hotelu propůjčí jinému majiteli ubytovacího zařízení své jméno a hodnotu svého podniku. Příjemce franchisingu se však zavazuje k zachování kvality a požadovaného standardu a to i ve vybavení podniku. Největší franchisingovou společností v oboru hotelnictví je v České republice firma EuroAgentur Hotels & Travel, a.s.. Její majitel a generální ředitel Viliam Sivek byl jeden z prvních kdo si franchisu koupil a v současné době je do tohoto franchisingového řetězce zapojeno 40 hotelů a 13 gastronomických zařízení.